21/12/2024

21 Δεκεμβρίου: Εορτάζει η Αγία Παρθενομάρτυς Ιουλιανή

/ Βίοι Αγίων

Σήμερα, 21 Δεκεμβρίου, η Εκκλησία τιμά τη μνήμη των μαρτύρων Θεμιστοκλέους και Ιουλιανής, η οποία καταγόταν από επιφανή ειδωλολατρική οικογένεια της Νικομήδειας και έζησε επί Μαξιμιανού.

- *Γράφει ο Αρχιμανδρίτης Δημήτριος Καββαδίας*

Η Αγία Παρθενομάρτυς Ιουλιανή

Η Αγία Ιουλιανή έζησε κατά τους χρόνους του αυτοκράτορα Μαξιμιανού (285-305

μ.Χ.). Καταγόταν από την Νικομήδεια, την ελληνική πόλη που ίδρυσε ο Νικομήδης ο Α’ το 264 π.Χ. και την όρισε ως νέα πρωτεύουσα της Βιθυνίας. Κατά τον 3^{ο} μ.Χ. επλήγη από σεισμό, όμως ο Διοκλητιανός την επέλεξε ως πρωτεύουσα της Ανατολικής Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας το 293 μ.Χ., όταν επέβαλε το σύστημα της Τετραρχίας. Τότε κοσμήθηκε με πολλά και λαμπρά κτίρια και κατέστη μαζί με την Αλεξάνδρεια, την Ρώμη και την Αντιόχεια μια από τις μεγαλύτερες πόλεις της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας. Κατά τα ίδια έτη ανακηρύχθηκε μητρόπολη της Βιθυνίας και του Πόντου.

Δυστυχώς όμως η περίλαμπρη πόλη δεν προστάτευε εξίσου τους πολίτες της. Οι χριστιανοί αντιμετωπίζονταν με καχυποψία και διώκονταν. Ο εμπρησμός του μεγάλου Παλατίου υπήρξε αφορμή για να κατηγορηθούν οι χριστιανοί και να ξεκινήσει ένας νέος κύκλος διωγμών και αντεκδικήσεων εναντίον τους. Έτσι και η Νικομήδεια πλήρωσε φόρο αίματος χριστιανικού στους διωγμούς αυτούς με γνωστότερους Αγίους τους Μάρτυρες: Άνθιμο τον επίσκοπό της (3 Σεπτεμβρίου), Σώζοντα (7 Σεπτεμβρίου), αυταδέλφους Ευλάμπιο και Ευλαμπία (10 Οκτωβρίου), Βαρβάρα και Ιουλιανή την συναθλήσασα με αυτήν (4 Δεκεμβρίου), Δισμυρίους καέντες (28 Δεκεμβρίου), Ευφρασία (19 Ιανουαρίου), Θεοφύλακτο τον επίσκοπό της (8 Μαρτίου), Ανίκητο (12 Αυγούστου), ομοζύγους Αδριανό και Ναταλία (26 Αυγούστου), Βασίλισσα (3 Σεπτεμβρίου) κ.ά. Αυτό ήταν το πλαίσιο της εποχής που

έζησε η Αγία.

Η νεαρή Ιουλιανή προικισμένη με ομορφιά και γνώση, υπήρξε θυγατέρα πλουσίων αρχόντων της Νικομήδειας. Ο πατέρας της που ονομαζόταν Αφρικανός ήταν ειδωλολάτρης ενώ η μητέρα της βρισκόταν σε αναζήτηση της πίστεως ανάμεσα στις θρησκείες της εποχής. Άγνωστο το πώς, όμως η Ιουλιανή ελκύστηκε από την αγάπη του Χριστού, και από τα νεανικά της χρόνια ασπάστηκε τον χριστιανισμό. Η Θεία Χάρις εσκήνωσε στην καθαρή της καρδία και κατέστη δοχείο του Αγίου Πνεύματος. Τον χρόνο της δαπανούσε στην προσευχή και την μελέτη του Θείου Λόγου, την φιλανθρωπία και τα έργα αγάπης.

Ήταν μόλις δεκαέξι ετών όταν την είδε ο συγκλητικός Ελεύσιος και την ερωτεύτηκε παράφορα. Την ζήτησε για σύζυγό του από τους γονείς της οπότε και βιαστικά έγινε ο αρραβώνας χωρίς την συγκατάθεση της νέας η οποία ένιωθε την καρδιά της να χτυπάει μόνο για τον ουράνιο Νυμφίο της, τον Χριστό. Ωστόσο ο Ελεύσιος βιαζόταν να γίνει και ο γάμος.

Εκείνη από την άλλη για να αναβληθεί το γεγονός αυτό που ένιωθε να την πιέζει ασφυκτικά, δήλωσε ότι θα δεχόταν να γίνει ο γάμος μόνο εάν ο Ελεύσιος έπαιρνε προαγωγή και γινόταν έπαρχος της πρωτεύουσας της Βιθυνίας. Η Αγία παρουσίασε έτσι το θέμα ώστε να φαίνεται σαν απλή κοσμική της επιθυμία ελπίζοντας με

αυτόν τον τρόπο ότι θα απέφευγε το γάμο. Ο Ελεύσιος εργάστηκε εντατικά και μέσω γνωριμιών και πολλών εξόδων κατάφερε να γίνει σε σύντομο χρονικό διάστημα έπαρχος της Νικομήδειας.

Χαρούμενος για το κατόρθωμά του πλησίασε την κοπέλα επιμένοντας για τον γάμο. Τότε η Μάρτυς κατάλαβε ότι πλέον δεν μπορούσε να κρύβεται και του ζήτησε να γίνει χριστιανός για να τον παντρευτεί, δηλώνοντας ότι «*είναι αδύνατο να ενωθούν τα σώματα δια του γάμου όταν οι καρδιές αντιμάχονται*».

Ο Ελεύσιος την κατήγγειλε στους γονείς της ως χριστιανή και επειδή οι γονείς της δεν κατόρθωσαν να της αλλάξουν την γνώμη και απόφασή της, ο πατέρας της την παρέδωσε σε εκείνον να την καταδικάσει όπως ήθελε. Ο Ελεύσιος έγινε λοιπόν εκτός από μνηστήρας και ο δήμιός της. Αφού την έσυρε στο μέσον του δικαστηρίου, την ξεγύμνωσε και διέταξε δεκαέξι στρατιώτες να καταξεσχίσουν το σώμα της Εκεί η Αγία εν μέσω φρικτών πόνων συνέχιζε την έμπυρη προσευχή της προσδοκώντας τα αγαθά της Βασιλείας των Ουρανών. Τότε της παρουσιάστηκε ο διάβολος με μορφή Αγγέλου του Θεού μιλώντας της με πραότητα και γλυκύτητα, παρακινώντας την να θυσιάσει στα είδωλα για να ελευθερωθεί από τα δεσμά και τα βασανιστήριά της. Η Αγία επικαλούμενη την δύναμη του Εσταυρωμένου λύθηκε από τα δεσμά της κι αμέσως άρπαξε στα χέρια της τα εργαλεία με τα οποία κακοποιούσαν τους καταδίκους και άρχισε να τον κτυπά όπως λίγα χρόνια νωρίτερα είχε πράξει η Μεγαλομάρτυς Αγία Μαρίνα της Πισιδίας (17 Ιουλίου). Ακολούθως τον έδεσε με την αλυσίδα της σαν σκυλί και εκείνος αποκάλυψε την ταυτότητά του, ομολογώντας ότι βρισκόταν να υποκινεί τις μεγαλύτερες πτώσεις του ανθρωπίνου γένους από του πρωτοπλάστου Αδάμ, λέγοντας: «*εγώ την Εύαν ηπάτησα• εγώ τον Κάϊν αδελφοκτόνον απέδειξα • εγώ τον Ηρώδην βρεφοκτόνον εποίησα• εγώ τον Ιούδαν προδότην και εαυτού φονευτήν ενήργησα• εγώ τους Ισραηλίτας ειδωλολάτρας ανέδειξα και εγώ τον σοφόν Σολομώντα εμώρανα και παίγνιον έρωτος κατέστησα*».

Με την δύναμη του Σταυρού και όπλο την πίστη της η Μάρτυς κατετρόπωσε το τέχνασμα του αρχεκάκου διαβόλου χτυπώντας και καταπτύοντάς τον.

Οπλίστηκε τότε με νέα δύναμη καθώς έβγαινε από την φυλακή και οι δήμιοί της την παρουσίαζαν εκ νέου στον Ελεύσιο. Η αμετάθετη γνώμη της υπέρ της πίστεώς της ήταν η αιτία να οδηγηθεί σε νέα μαρτύρια. Την έριξαν μέσα σε αναμμένο καμίνι όπου κόχλαζε λιωμένο μολύβι. Εκείνη όμως η μακαρία αφού έκανε το Σταυρό της αισθανόταν πάνω της δροσιά πιστεύοντας ότι εισέρχεται στις παραδείσιες αυλές και όχι στην καρδιά του πυρός. Η Αγία παρέμενε αβλαβής ενώ όταν άγγιξε το καζάνι, εκείνο ανετράπη και από το περιεχόμενό του κατεκάηκαν οι δήμιοί της. Αυτά τα αλληλοσυνδεόμενα θαύματα έγιναν μπροστά στα μάτια αρκετού πλήθους. Πεντακόσιοι άνδρες και εκατόν τριάντα γυναίκες πίστεψαν στον αληθινό Θεό και ομολόγησαν ότι ασπάζονται τον Χριστιανισμό. Θυμωμένος ο Ελεύσιος διέταξε τον αποκεφαλισμό όλων και μετ'ολίγον και της Ιουλιανής. Δύο χρόνια κράτησαν τα βασανιστήριά της και έτσι στα δεκαοχτώ της χρόνια δια του μαρτυρίου η Παρθένος Ιουλιανή εισοδεύτηκε στην Βασιλεία των ουρανών συνοδευόμενη από πλήθος μαρτύρων που πίστεψαν στα θαύματα που βίωσαν κοντά της. Το μαρτύριό της παρακολουθούσε από μακριά μια γυναίκα καταγόμενη από τη Ρώμη, η πλούσια και ένδοξη Σοφία, που βρισκόταν στη Νικομήδεια για προσωπικές της υποθέσεις. Εκείνη παρέλαβε το λείψανο της Αγίας και το ενταφίασε με τιμές. Όταν επέστρεψε στην πατρίδα της ανήγειρε ναό της Αγίας Ιουλιανής αντάξιο των μαρτυρίων της. Ο Ελεύσιος αργότερα κατασπαράχθηκε από λιοντάρι όταν

βρέθηκε ναυαγός σε κάποιο άγνωστο νησί.

Στίχοι:

Ἰουλιανῆς ἀγλάϊσμα τὸ ξίφος,
Ὡς προξενῆσαν ἀγλαὸν ταύτῃ στέφος.
Ἔκτανον εἰκάδι πρώτῃ Ἰουλιανὴν ἐρατεινήν.

Τον «*Ελληνικόν Βίον*» αυτής συνέγραψε ο Συμεών ο Μεταφράστης του οποίου η αρχή είναι: «*Και η καλλίστη των πόλεων*» (Σώζεται στην Μεγίστη Λαύρα, την Μονή Ιβήρων και αλλού).

Στο Αγιολόγιο της Ορθοδόξου Εκκλησίας γίνεται αναγραφή πέντε ακόμη Αγίων Γυναικών που φέρουν το όνομα Ιουλιανή. Γνωστότερη εξ αυτών φέρεται η συναθλήσασα με την Αγία Βαρβάρα Μάρτυς Ιουλιανή η οποία αναφέρεται τόσο στο συναξάριο όσο και την υμνολογία της ημέρας του μαρτυρίου (4^{η} Δεκεμβρίου) των δύο Αγίων: «*Ότε εν σταδίω τω φρικτώ Ιουλιανή διεσκόπει η παμμακάριστος....*», «*Μίαν η Βαρβάρα αληθώς, Ιουλιανή τε την γνώμην....*» κ.ά. (Στιχηρά Προσόμοια Εσπερινού).

Η Αγία Ιουλιανή της Νικομηδείας ετιμάτο ιδιαιτέρως στην Κωνσταντινούπολη. Ναός της υπήρχε παρά το μαρτύριον της Αγίας Ευφημίας «*εν τω Πετρίω*».

Ασματική Ακολουθία προς τιμήν της Αγίας Ιουλιανής συνέταξε ο μακαριστός Μοναχός Γεράσιμος Μικραγιαννανίτης, υμνογράφος της Μεγάλης του Χριστού Εκκλησίας. Ασματική Ακολουθία επίσης καθώς και χαιρετισμούς εις την Αγίαν συνέταξε και η μακαριστή Μοναχή Φεβρωνία, αδελφή της ιστορικής Ιεράς Μονής Κοιμήσεως Θεοτόκου Πάρνηθος Αττικής.

Το όνομα Ιουλιανή είναι λατινικό και προέρχεται από «*το γένος Ιουλία*» που δηλώνει ένδοξη ρωμαϊκή οικογένεια. Το όνομα της Αγίας εδίδετο με παράδοσιν άνω των δύο αιώνων σε μοναχές της Ιεράς Μονής Κεχροβουνίου Τήνου, ενώ δύο αδελφές που ηγουμένευσαν στην Μονή, η Ιουλιανή Α’ (Μαρτάκη, 1942-1947) και η Ιουλιανή Β’ (Ρηγοπούλου, 1998-σήμερα), φέρουν με τιμή το όνομα της Αγίας. Ιουλιανή ελέγετο και η τελευταία μοναχή και Ηγουμένη της Ιεράς Μονής Αγίων Θεοδώρων Στρατιάς Κερκύρας (+Ιούλιος 2019).

Στην εικονογραφία η Αγία παρουσιάζεται να κρατάει στο χέρι σταυρό και κλάδο φοίνικος που είναι σύμβολο νίκης κατά του θανάτου και στο άλλο τον διάβολο από τα κέρατα ή να τον χτυπάει ή να τον σέρνει από αλυσίδες.

Από την Υμνογραφία της Αγίας Ιουλιανής

Υπό Οσίου Γέροντος Γερασίμου Μικραγιαννανίτου

Ἀπολυτίκιον
Της Παρθενομάρτυρος. Ἦχος δ’. Ταχὺ προκατάλαβε.

Ὡς νύμφη πανάμωμος καὶ ἀθληφόρος σεμνή, τῷ Λόγῳ νενύμφευσαι τοῦ ἀθανάτου Πατρός, Ἰουλιανὴ ἔνδοξε, σὺ γὰρ φθαρτὸν μνηστήρα παριδοῦσα, ἐμφρόνως ἤθλησας ὑπὲρ φύσιν καὶ τὸν ὄφιν καθεῖλες· καὶ νῦν ταῖς τοῦ νυμφίου σου τρυφᾶς φαιδρότησι.

Κοντάκιον.

Της Παρθενομάρτυρος. Ἦχος α’. Χορὸς Ἀγγελικός.

Παρθένος παγκαλής, καὶ περίδοξος Μάρτυς, ἐδείχθης ἀληθῶς, θείῳ φίλτρῳ τρωθεῖσα· διὸ ἀμφοτέρωθεν, διαλάμπουσα ἔνδοξε, πρὸς οὐράνιον, μετεβιβάσθης νυμφῶνα, ἱκετεύουσα, διὰ παντὸς Ἀθληφόρε, ὑπὲρ τῶν τιμώντων σε.

Μεγαλυνάριον.

Της Παρθενομάρτυρος.

Κῆπος παρθενίας πολυανθής, ἀθλήσεως φέρων, ἔνθη εὔοσμα καὶ τερπνά, ὥφθης Ἀθληφόρε, τοῖς ἱεροῖς σου πόνοις· ὦ Ἰουλιανή σε, ὅθεν γεραίρομεν.

Βιβλιογραφική πηγή

- Αγίου Νικοδήμου του Αγιορείτου, «*Συναξαριστής των δώδεκα μηνών*», τόμος δεύτερος, Νοέμβριος-Δεκέμβριος, Εκδόσεις Ορθόδοξος Κυψέλη, Θεσσαλονίκη 1998.
- Βασιλοπούλου Χαραλάμπους, Αρχιμανδρίτου, «*Η Αγία Βαρβάρα*», και «*Η Αγία Ιουλιανή*», εκδόσεις Ορθόδοξος Τύπος, Βίοι Αγίων, Αθήναι.
- Ευστρατιάδου Σωφρονίου Μητροπολίτου πρ. Λεοντοπόλεως «*Αγιολόγιον της Ορθοδόξου Εκκλησίας*», Έκδοσις της Αποστολικής Διακονίας της Εκκλησίας της Ελλάδος, Αθήναι 1955, σελ. 218.
- Λαγγή Ματθαίου, Αρχιμανδρίτου «*Ο Μέγας Συναξαριστής της Ορθοδόξου Εκκλησίας*», τόμος ΙΒ’, Μην. Δεκέμβριος, Αθήναι 1979, σελ. 108-117 και 534-540.
- Μικραγιαννανίτου Γερασίμου, Μοναχού, «*Νέος Ενιαύσιος Στέφανος*», Άγιον Όρος 2006, σελ. .
- Μολοττού Ζώτου, «*Λεξικόν των Αγίων Πάντων της Ορθοδόξου Εκκλησίας*», έν Αθήναις 1904.
- Σιμωνοπετρίτου Μακαρίου, Ιερομονάχου, «*Νέος Συναξαριστής της Ορθοδόξου Εκκλησίας*», Διασκευή εκ του Γαλλικού Ξενοφών Κομνηνός, τόμος τέταρτος, Δεκέμβριος, Ίνδικτος, Αθήναι 2008, σελ. 226-227.
- Συμεών του Μεταφράστου, «*Βίος Αγίας Ιουλιανής*», P.G. 114, 1437-1452 στ.
- «*Συναξάριον Κωνσταντινουπόλεως*», (Delehaye Hippolyte, Propylaeum ad Acta Sanctorum, Novembris, Synaxarium Ecclesiae Constantinopolitanae), Bruxellis
- «*Martyrologium Romanum*».
- «*Μηνολόγιον Βασιλείου Πορφυρογεννήτου*», Πατρολογία MIGNE, τ. 117, στ. 192
- Attwater Donald, «*Dictionary of saints*» , σελ. 54
- Μεγάλη Ελληνική Εγκυκλοπαίδεια «*Φοίνιξ*»
- Μηναίον Δεκεμβρίου, Εκδόσεις «*Φώς*», σελ. 27-40 και 295-306
- Γεδεών Μανουήλ «*Βυζαντινόν Εορτολόγιον*», Κωνσταντινούπολις 1899, σελ. 197
- Μεγάλη Αμερικανική Εγκυκλοπαίδεια, τόμος 17, Αθήναι 1968, σελ. 236

- Καββαδία Δημητρίου Ιερομονάχου, «*Η Μήτηρ της ελεημοσύνης, Οσία Θεοκλητώ η θαυματουργός*», Αθήναι 2010
- «*Ιουλιανή*», εν Θρησκευτική και Ηθική Εγκυκλοπαιδεία, τόμος Έκτος, Αθήναι 1965, στ. 943-944
- Janin, «*La Geographie Ecclesiastique de l'Empire Byzantin*», τόμος III – Les Eglises et Monastères, Paris 1953
- Acta Sanctorum, Decembris, tomus IIX, Antverpiae, 1643
- Livro Vida dos Santos, Padre Rohrbacher, Volume III, p. 287-289

(Πηγή: pemptousia.gr)